

TSCHECHISCHE SCHULE

ČESKÁ ŠKOLA

Frankfurt am Main
nad Mohanem

Jihočeši v zahraničí

Marie Neuhaus pochází z Jindřichova Hradce, ale 12 let žije v Německu. V květnu 2011 začala pracovat pro Českou školu ve Frankfurtu nad Mohanem, jejímž cílem je naučit děti českého původu česky mluvit, číst a psát a zprostředkovat jim znalosti o českých realitách. Paní Neuhaus jsme se zeptali, jaké to je podílet se na výchově českých dětí v zahraničí a co taková práce obnáší.

Jak jste se k České škole dostala?

Česká škola Frankfurt zahájila činnost 5. února 2011 testovací výukou dětí předškolního věku. Vystudovala jsem germanistiku a bohemistiku v Českých Budějovicích, v Německu jsem si dodělala andragogiku. V praxi se specializuji na interkulturní učení a integraci menšin do společnosti. Integraci považuji za nesmírně důležitou, ale mnoho lidí ji zaměňuje s asimilací. Přitom naučit děti mateřský jazyk by měl být základní úkol rodičů. Ať už žijete kdekoliv. Když jsem se o České škole ve Frankfurtu dozvěděla, přihlásila jsem se do konkurzu. Chtěla jsem podporovat české rodiče s dvojjazyčnou výchovou.

Jak česká škola v zahraničí funguje a kolik dětí ji navštěvuje?

Zakladatelem České školy Frankfurt je občanské sdružení Vita Bohemica e.V., které funguje jako neziskovka. Projekt formálně zastřešuje České centrum Berlín a organizace Českých škol bez hranic. Patronem školy je velvyslanec České republiky. Jelikož je naše škola doplňková, navštěvují naši žáci přes týden německou školu a k nám docházejí v soboty. Dnes je Česká škola Frankfurt největší českou doplňkovou školou na světě. Máme 80 dětí ve věku 18 měsíců až 15 let, nově jsme otevřeli také kurz češtiny pro dospělé. V osmi třídách vyučuje osm pedagogů, kterým vypomáhají čtyři asistenti z řad studentů.

Jaké děti školu navštěvují?

Jednu skupinu tvoří děti ze smíšených rodin, kdy jeden rodič je Čech a druhý cizinec. Přibližně stejně velkou část tvoří děti z českých rodin, které dočasně žijí v Německu. Další skupina jsou vnuci českých emigrantů a také cizinci, jejichž děti žily v ČR, vrátily se do Německa a nechtějí ztratit znalost češtiny.

Podle jakých materiálů vyučujete?

Děti školou povinné vyučujeme od září 2011 a já mám na starosti prvňáčky. Metodika se řídí podle rámcového vzdělávacího programu České republiky, jen bylo třeba vytvořit speciální strukturu výuky doplněnou o techniky, které zohledňují dvojjazyčnou výchovu. Zde patří třeba zabudování rituálů, které dětem s horšími znalostmi češtiny napomáhají rychleji se zapojit do výuky. Navíc k nám chodí děti navíc, do školy se musí těšit. Takže jsme taková škola neškola.

Jak to v praxi vypadá?

V mé třídě se v sobotu po půl desáté děti přivítají písničkou a básničkou, které se vždy opakují. Mimo klasickou učební látku se snažím v hodinách také navodit atmosféru. K tomu mi pomáhá lampička. Když v ní hoří svíčka, vyprávím dětem pohádky, předčítám české pověsti, legendy a jiné příběhy. To děti milují. Nelze opomenout ani dramatickou výchovu a práci s portfolii. V zimním pololetí jsme s dětmi hráli pohádku O velké řepě a legendu o svatém Martinovi. Myslím, že jsme to chytili za správný konec. Rodiče tvrdí, že děti na sobotu ani nemohou dospát, jak se do školy těší. A děti zase dělají veliké pokroky.

V čem vidíte smysl českých zahraničních škol?

V zahraničí jste vystaveni tlaku majoritní společnosti, což některé rodiče vede k úvaze, zda dítě vůbec česky vychovávat. Přitom nejpřirozenější způsob výchovy je vyjadřovat se v mateřském jazyce. Důsledně však aplikovat dvojjazyčnou výchovu v praxi není jednoduché. Naše škola pomáhá rodičům problematiku konzultovat s odborníky a navázat kontakt s českými rodinami. V naší škole se navíc děti neučí jen jazyk, ale prožívají české svátky, poznávají tradice a stýkají se s česky mluvícími vrstevníky. Sociální kontakt a prožitek děti motivuje a také jim pomáhá upevnit vztah k zemi původu rodičů a prarodičů. Největší smysl vidím také v tom, že se snažíme vychovat mladou generaci, která bude v dospělosti napomáhat upevňovat dobré vztahy České republiky se světem.

Co Vás na práci v České škole nejvíce baví?

My dospělí, co se týče cizích jazyků, řešíme každý pád, člen a pokud to nevíme přesně, radši mlčíme. Děti si cestu jazykovým labyrintem usnadňují. Například řeknou Já rád flótuji a myslí tím Já rád hraji na flétnu. Když slovo neznají, použijí německé a dají jim českou koncovku. A jsou s tím spokojeni. To my dospělí neumíme. Děti dávají maximálně najevo svou chuť a elán se češtině naučit. Má to v sobě obrovskou energii a je to v mnohém inspirující.

V Německu žijete 12 let. Co v zahraničí z domova nejvíce postrádáte?

Čím déle v zahraničí žijete, tím více si uvědomujete, jak vám chybí obyčejné české věci. Drobnosti jako opékání špekáčků nebo pomlázka. Naštěstí jsme se v České škole setkali dobrá parta, snažíme si to vykompenzovat organizací mimoškolních akcí. Malovali jsme vajíčka nebo nás navštívilo divadlo z Brna. Když jsme v prosinci pořádkali Mikulášskou besídku, byly při pohledu na Mikuláše, čerta a anděla nadšeny nejen děti, ale oči zářily i dospělým. A přišlo skoro 300 lidí, to nás hodně překvapilo! Vývoj ukazuje, že projekt má dobrou myšlenku a je potřebný.

Z Vašich odpovědí je vidět, že Vás práce opravdu naplňuje. Ne každý má v zahraničí štěstí mít zaměstnání, které ho baví a zároveň uživí.

Ale pozor - skoro všichni pracujeme pro českou školu v zahraničí zdarma, maximálně za symbolický honorář. Na živobytí si vyděláváme v jiném zaměstnání. Česká škola je neziskový projekt, který funguje na základě samofinancování. Chybí nám materiál, vybavení, finance na nákup a zaplacení personálu. Důsledkem je, že i když je zájem o školu velký, musíme pracovat s čekacími listinami. Chybí nám vhodné prostory za rozumnou cenu. Samozřejmě se snažíme najít sponzory jak v Čechách tak i v Německu, ale je to složité. Češi žijící v zahraničí bohužel pro mnohé nejsou populární téma. Naději však neztrácím. Pořád věřím, že se nám podaří projekt udržet při životě, protože se v zahraničí rodí spousta českých dětí. A byla by škoda je česky nenaučit.

Profil:

Česká škola Frankfurt nad Mohanem je zřízena za účelem podpory výchovy dětí českého původu a zprostředkování kontaktu českých rodin dlouhodobě žijících v německé spolkové zemi Hesensko. Správcem školy je nezisková organizace Vita Bohemica e.V. Záštitu nad projektem České školy Frankfurt převzalo České centrum Berlín a centrální organizace Českých škol bez hranic. Patronem projektu je český velvyslanec v Německu JUDr. Rudolf Jindrák.

Kontakt: Kateřina Spiess-Velčovská, zakladatelka a ředitelka České školy Frankfurt nad Mohanem

email: ceskaskola@web.de
telefon: 0049/ 173 3 170 562
www.ceskaskolafrankfurt.de